

บทบาทรายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
กรณีศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

นายสิทธิพร คงหอม

ผู้อำนวยการส่วนกำลังพล

สำนักอำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กรุงเทพมหานคร

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2563

เอกสารวิจัยเรื่อง บทบาทนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ กรณีศึกษา
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

โดย นายสิทธิพร คงหอม

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง นवलสมร จรวงษ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2563 และเห็นชอบให้เป็นเอกสาร
วิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

(มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(สนิสมุทร์ จันทรเนตร)

ประธานกรรมการ

ร้อยตำรวจโท

(อาทิตย์ บุญญะโสภิต)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอก

(ภรณ์ เทียนทองดี)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(กนิษฐา ฐิติวัฒนา)

กรรมการ

พันเอกหญิง

(นवलสมร จรวงษ์)

กรรมการและเลขานุการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	นายสิทธิพร คงหอม
เรื่อง	บทบาทนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ กรณีศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
วันที่	กันยายน 2563 จำนวนคำ : 6,977 จำนวนหน้า : 21
คำสำคัญ	บทบาทนายอำเภอ, การขับเคลื่อนนโยบาย, ยุทธศาสตร์ชาติ
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดของนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และบทบาทนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญ โดยผู้ศึกษาใช้การศึกษาวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ผ่านการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อรายงานข้อมูลภาคสนามแบบกึ่งโครงสร้างของอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษาพบว่า นายอำเภอมีบทบาทอย่างมากในฐานะตัวแทนรัฐบาลและเป็นกลไกหลักในการบูรณาการทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และนโยบายทุกระดับสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและเกิดความสำเร็จ เนื่องจากนายอำเภอเป็นผู้บริหารสูงสุดของอำเภอ รับรู้สภาพปัญหาในพื้นที่เป็นอย่างดี และใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด

สำหรับปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติพบว่า อำเภอปากเกร็ดเป็นสังคมเมืองและมีความหลากหลายของปัญหาทำให้ภาคเอกชนและประชาชนให้ความร่วมมือกับส่วนราชการน้อย อีกทั้งยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาประเทศในระยะยาวทำให้ประชาชนให้ความสำคัญน้อยเพราะยังไม่เห็นผลสำเร็จในระยะสั้นประกอบกับไม่เหมาะสมต่อสภาพปัญหาในแต่ละบริบทของพื้นที่รวมทั้งนายอำเภอมีภารกิจที่หลากหลายจึงมุ่งแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประชาชนเป็นหลัก และฝ่ายนโยบายให้ความสำคัญกับกลไกการบริหารราชการส่วนภูมิภาคยังไม่เพียงพอทำให้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรภาครัฐไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาและ

พัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based) จึงไม่สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาประชาชนได้อย่างเต็มที่รวมทั้งอำนาจการตัดสินใจเชิงบริหารส่วนใหญ่ยังขึ้นอยู่กับราชการส่วนกลาง

ในส่วนบทบาทนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญ พบว่า นายอำเภอควรเป็นนักบริหารเชิงกลยุทธ์สามารถแปลงยุทธศาสตร์ชาติและแผนทุกระดับไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จ มีภาวะผู้นำในการบูรณาการส่วนราชการภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายทุกระดับให้มีเอกภาพและทิศทางเดียวกัน รวมทั้งจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยกล้าเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับเปลี่ยนองค์กรหรือพื้นที่ไปสู่สิ่งที่ดีกว่า

ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาตินั้น ในระดับนโยบายจะต้องมีการพัฒนายายอำเภอและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาอำเภอ มอบอำนาจให้นายอำเภอมีอำนาจการตัดสินใจทางบริหารแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) สนับสนุนงบประมาณการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based) และบุคลากรภาครัฐในระดับอำเภอให้เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายทุกระดับมีความเป็นเอกภาพ อย่างไรก็ตามในระดับปฏิบัตินั้น ภาครัฐจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อสร้างการรับรู้ให้ประชาชนทราบทุกช่องทางและสอดแทรกความรู้ยุทธศาสตร์ชาติในทุกเวทีสัมมนา เวทีประชาคม มีการทบทวนแผนพัฒนาอำเภอหรือแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์จังหวัดและแผนทุกระดับ ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติทุกระดับ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่วางไว้ทุกประการ

ABSTRACT

AUTHOR: Mr. Sitthiporn Khonghom
TITLE: The role of Chief District Officer in Propelling the National Strategy
Case Study : Pak Kret District, Nonthaburi Province
Date: September 2563 **Word Count :** 6,977 **Page Number :** 21
KEY TERMS: Role of Chief District Officer, Policy Propelling, National Strategy
CLASSIFICATION: Unclassified

The objectives of the study were as follows: (1) to study the role of the Chief District Officer to implement the National Strategy and (2) to study problems, obstacles and threats within the implementation of the National Strategy by Chief District Officer. The study used qualitative research comprising of in-depth interview and document analysis forms for explain semi-structure of the fieldwork's Pak Kret District, Nonthaburi Province.

The results of the research showed that the Chief District Officer has been playing the role of the representative of the government and as a main mechanism for strategic integration to implement of National Strategy, the government's policy, and other level of policies. This is due to the fact that the Chief District Officer is the executive in District Administration, familiar with the district's needs, and accustomed to the local people.

Considering problems ,obstacles and threat for implementation of the National Strategy by Chief District Officer , the researcher found that (1) Urbanization in Pak Kret District raises many problems contributed to the low participation level by the general public and private sector. (2) The National Strategy fits quite well into the long-term strategy for ensuring sustainable development. The results showed long-term strategy as being caused by low awareness of the people for The National Strategy because it was not an outcome that policy automatically would lead to and should not fit with the matter area context.(3) Chief District Officers have many

duties and responsibilities of the position which aims to solve many urgent problems in the area. (4) In the Central administration are oblivious on provincial administration governance as an explanation for the budget shortages and the inadequate personnel to unravel problems and development in an area based. Furthermore, the decision-making in policy highly centralized power that would not solve public problems. (5) The ideal role of the Chief District Officer as a mechanism to implement the national strategy should be a strategic executive who is a convert national strategy into practice for successful development in an area, integrate stakeholder with leadership for driving the national strategy and policy into unity and the same direction, and organize with transformational leadership.

The results suggest that in order to drive implement the national strategy, the following measures could be performs (1) In policy level, the Chief District Officer and related personnel got to develop skill to know the way to making strategy plan and community plan.; (2) the District Chief was authorized to use a single command in administrative decision ;(3) the Central Administration increases local capability in provincial administration for supporting higher budget and manpower to driving the national strategy and policy into unity and the same direction ; and (4) In practical level, Government sector should be developed to promote public awareness of the national strategy through seminar, community forum to revise the community plan or project plan in accordance with the province plan and other plan. In additional, a performance of implementation of the national strategy should be monitored and evaluated to measure the goals.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง นवलสมร จรวงษ์ ที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียดจนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยแล้ว ยังได้รับกำลังใจและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ร้อยตำรวจโท อาทิตย์ บุญญะโสภิต ที่ปรึกษาสภาความมั่นคงแห่งชาติ และอดีตอธิบดีกรมการปกครอง ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา และให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย พันเอก สินสมุทร จันทระเนตร ประธานกรรมการ พันเอก ภาณี เทียนทองดี พันเอกหญิง กนิษฐา ฐิติวัฒนา และพันเอกหญิง นवलสมร จรวงษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้วิจัยรวมถึงเป็นต้นแบบในการศึกษา และค้นคว้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ขอขอบคุณผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่านที่ให้ข้อมูลและให้กำลังใจ ในการทำวิจัยฉบับนี้ ให้สำเร็จสมบูรณ์ตามความมุ่งหมายทุกประการ และความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพรัก โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ และก่อให้เกิดผลดีต่อวิทยาลัยการทัพบก กองทัพบก ผู้ที่สนใจ และประเทศชาติสืบไป

บทบาทนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ กรณีศึกษา อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยมิได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว จึงส่งผลให้การบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารให้ความสำคัญกับนโยบายพรรคการเมืองเป็นหลัก ซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลทำให้ขาดความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายสำคัญและขาดบูรณาการ ทั้งในระดับนโยบายและการนำสู่การปฏิบัติถือเป็นการสูญเสียโอกาส และสิ้นเปลืองทรัพยากรของประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องมี “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหมาะสมกับภูมิทัศน์ใหม่ของโลก ยืดหยุ่นปรับตัวได้เร็วสามารถรับมือกับความเสี่ยงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่และอาศัยโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกมาสร้างประโยชน์สุขให้กับคนในชาติ ดังนั้น การจัดทำ “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี” เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน จะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายอนาคตของประเทศ และทิศทางในการขับเคลื่อนประเทศให้สอดคล้องกับประเด็นการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายต่าง ๆ ของบริบทโลก และบริบทการพัฒนาภายในประเทศให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นหรือบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งปัญหาความมั่นคง เศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำ การทุจริตคอร์รัปชัน และความขัดแย้งในสังคม รวมถึงสามารถรับมือกับภัยคุกคามและบริหารจัดการกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ใหม่ของโลกได้ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยยังคงรักษาบทบาทสำคัญในเวทีโลกและดำรงรักษาความเป็นชาติให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และคนไทยมีความอยู่ดีมีสุขอย่างถ้วนหน้า ¹

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 บัญญัติให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนเพื่อใช้เป็นกรอบ ในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดการผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายเดียวกัน โดยการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตาม พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอนาคตประเทศที่กำหนดได้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ² และเห็นทิศทางอนาคตของประเทศ โดยภายใต้ยุทธศาสตร์แต่ละด้านจะมีการจัดทำแผนแม่บทสำหรับประเด็นการพัฒนา/ประเด็นปฏิรูปสำคัญ เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยบูรณาการ

ระหว่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิรูปที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเชื่อมโยงกันภายใต้กฎเกณฑ์ของสหประชาชาติ (United Nations) ในส่วนของคณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ แผนนโยบายของรัฐและยุทธศาสตร์ชาติ (มาตรา 162)³ รวมถึงจัดสรรงบประมาณ ในลักษณะบูรณาการที่ครอบคลุมและสอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งมิติประเด็นการพัฒนา (Agenda) ภารกิจ (Function) และพื้นที่ (Area) ซึ่งส่วนราชการต้องนำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี มาจัดทำแผนปฏิบัติราชการและแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมถึงใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาภาค/จังหวัด แผนอำเภอ แผนท้องถิ่น/ชุมชน

สำหรับการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ กรมการปกครองได้มีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ของกรมการปกครอง (พ.ศ. 2560 – 2564) ให้มีความเชื่อมโยงกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 รวมถึงแผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางยุทธศาสตร์และนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน⁴ โดยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ นายอำเภอถือเป็นตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการพื้นที่ โดยเฉพาะในการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งพิจารณาได้จากบทบาทและอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และ พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้กล่าวโดยสรุปได้ว่า นายอำเภอเป็นผู้บริหารสูงสุดในการบริหารราชการภายในเขตพื้นที่อำเภอ ในการนำภารกิจของรัฐและนโยบายของรัฐบาล หรือภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งบทบาทในการอำนวยความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อย “การบำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ของราษฎรในพื้นที่ในทุก ๆ ด้าน^{5,6}

จะเห็นว่านายอำเภอเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญของรัฐบาลในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในพื้นที่ จากสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

บทบาทและบทบาทนายอำเภอ

คำว่า “บทบาท” (Role) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายไว้ว่า “บทบาท (บทบาท) น.การทำทำตามบท, การร่ำตามบท, โดยปริยาย หมายความว่า การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อ แม่ บทบาทของครู”⁷ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการแสดงพฤติกรรมตามบทบาท หรือตามตำแหน่งหน้าที่ บทบาท จึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานต่าง ๆ มีนักวิชาการ ที่ให้ความหมายของบทบาทในแง่มุมต่าง ๆ ไว้ดังนี้

งามพิศ สัตย์สงวน ให้ทัศนะว่า บทบาทคือ พฤติกรรมที่คาดหวังสำหรับผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร เป็นบทบาทที่คาดหวัง โดยกลุ่มคนหรือสังคม เพื่อให้คู่สัมพันธ์มีการกระทำระหว่างกันทางสังคมได้ รวมทั้งสามารถคาดการณ์ถึงพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้ ความเห็นนี้สอดคล้องกับ โคเฮน และ ออร์บูช (Cohen and Orbuch) ที่กล่าวบทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งคาดหวังว่าบุคคลอื่นจะปฏิบัติตามตำแหน่งหรือสถานภาพและบทบาทที่เหมาะสม เรียนรู้ได้จากกระบวนการต่าง ๆ ในสังคมที่ผ่านมาแล้วซึมซับเข้าไปในตัวบุคคล⁸

สุพัตรา สุภาพ ได้ให้ความหมายของคำว่า “บทบาท” คือการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพบุคคล บทบาทเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือการแสดงออกของคนที่คนอื่นคาดคิดหรือหวังว่าเขาจะทำ หรืออาจเป็นไปตามที่ตนเองอยากกระทำ บทบาทจึงเป็นทั้งเรื่องส่วนตัวและเป็นเรื่องส่วนรวม ซึ่งบทบาทของแต่ละคนอาจเป็นผลมาจากปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความคิดเห็นหรือทัศนคติส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ และสถานภาพของบุคคลที่ประกอบด้วยความคาดหวังต่าง ๆ จากสังคม⁹

ดิน ปรัชญพฤษดิ์ ให้ความหมายว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำ¹⁰

สมใจ ลักษณะ กล่าวว่า บทบาท คือพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่หรือสถานะใด ๆ ในกลุ่มซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามตำแหน่งและหน้าที่ บทบาทนี้อาจมีลักษณะเป็นทางการตามกฎระเบียบของกลุ่มรูปนัยที่จะกำหนดสิ่งที่บุคคลแต่ละบุคคลที่ครองตำแหน่งหน้าที่ใด ๆ จะต้องคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติกิจกรรม ทั้งในส่วนตนและส่วนที่จะต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่อื่น ๆ ในกลุ่มและอาจมีลักษณะไม่เป็นทางการ ที่เป็นความคาดหวังของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องการให้ผู้มีหน้าที่หนึ่งๆ ต้องมีพฤติกรรมใดบ้าง¹¹

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึง แบบแผนของพฤติกรรม หรือการกระทำต่าง ๆ ของบุคคลที่สังคมคาดหวังหรือกำหนดให้กระทำเมื่ออยู่ภายใต้สถานการณ์สังคมอย่างหนึ่ง โดยมีความเกี่ยวเนื่องกับอำนาจหน้าที่และสิทธิ โดยขึ้นอยู่กับฐานะหรือตำแหน่งทางสังคมของบุคคลนั้น ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งบทบาทอาจเปลี่ยนไปได้ตามตำแหน่งที่เปลี่ยนไป หากบุคคลที่สังคมคาดหวังนั้นไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ก็จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม

ลักษณะและประเภทของบทบาท

นักวิชาการได้อธิบายลักษณะและประเภทของบทบาทไว้อย่างหลากหลาย อาทิเช่น สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ได้กล่าวถึง การแบ่งบทบาทตามความคาดหวังอันเป็นกรอบสำหรับสถานภาพออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ความคาดหวังจาก “บท” (expectation from the “script”) ความคาดหวังประเภทแรกเป็นเสมือนบทละครที่กำกับตัวแสดงในเวทีละคร สำหรับโลกของความเป็นจริง “บท” (script) คือบรรทัดฐานทางสังคม (norm) ซึ่งทุกสังคมจะกำหนดเอาไว้กว้างๆ ว่าผู้ดำรงตำแหน่งใด จะต้องแสดงหรือทำอย่างไร เช่น ในสังคมไทย พ่อแม่จะต้องดูแลอบรม เลี้ยงดูบุตร นักเรียนต้องเรียนหนังสือและเชื่อฟังครู ฯลฯ เป็นต้น เมื่อความคาดหวังประเภทนี้กำหนดไว้กว้างๆ บุคคลก็อาจประพฤติปฏิบัติแตกต่างกันไปบ้างตามเหตุการณ์ สถานที่ หรือความต้องการของบุคคลนั้น ๆ แต่อย่างไรเสียจะต้องอยู่ภายในขอบเขตของบรรทัดฐานของสังคม¹²
2. ความคาดหวังจาก “ผู้แสดง” (expectation from the “player”) นอกจากบทละครแล้ว บทบาทยังอาศัยส่วนอื่นของละครอีก คราวนี้อาศัยผู้แสดงอื่นในเวทีแสดงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้แสดงด้วยกัน ในสังคมมนุษย์ก็เช่นเดียวกัน ความคิดของนักทฤษฎีสำนึกนี้ มนุษย์คนอื่นในสังคมก็มีส่วนสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยกัน¹³
3. ความคาดหวังจาก “ผู้ชม” (expectation from the “audience”) ประเภทสุดท้ายของความคาดหวังตามความคิดของทฤษฎีบทบาทนำมาจากผู้ชม คือ ผู้แสดงต้องดูว่าผู้ชมชอบ หรือไม่ชอบอย่างไร แล้วแสดงบทบาทตามความต้องการของผู้ชม ผู้ชมมีความสำคัญต่อผู้แสดงละคร เพราะละครจะดำรงอยู่ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้ชมเป็นผู้ตัดสินในสังคมมนุษย์ก็มีบุคคลเหล่านี้ หรือบุคคลทำนองนี้อยู่เช่นเดียวกันตามความคิดของทฤษฎีบทบาท กลุ่มบุคคลเหล่านี้จะมีอยู่จริงหรือไม่ก็ตาม หากมีคนที่เชื่อว่ามีอยู่จริงก็ย่อมจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนในทางที่เขาจะทำตาม¹⁴

เบอร์โล (Berlo) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะบทบาทไว้ดังนี้

1. บทบาทที่ถูกกำหนดไว้ (Role Prescriptions) คือ บทบาทที่กำหนดไว้เป็นระเบียบอย่างชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้นจะต้องทำอะไรบ้าง¹⁵
2. บทบาทที่กระทำจริง (Role Descriptions) คือ บทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงเมื่ออยู่ในบทบาทนั้น¹⁶
3. บทบาทที่ถูกคาดหวัง (Role Expectation) คือ บทบาทที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น ควรกระทำอย่างไร¹⁷

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ

ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้ให้ความหมายของคำว่า “นายอำเภอ” ไว้ในมาตรา 62 ว่าในอำเภอหนึ่ง มีนายอำเภอคนหนึ่งเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชา บรรดาข้าราชการในอำเภอ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของอำเภอ โดยให้นายอำเภอสังกัดกระทรวงมหาดไทย¹⁸ นอกจากนี้ได้ให้ความหมายและได้บัญญัติไว้ในหลายมาตรา ดังนี้

มาตรา 61/1 ให้อำเภอเอาอำนาจหน้าที่ของจังหวัดมาปฏิบัติภายในเขตอำเภอโดยอนุโลมส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีศูนย์บริการร่วม และประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมมือกับชุมชนในการดำเนินการให้มีแผนชุมชน¹⁹ และมาตรา 65 นายอำเภอมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้²⁰

- (1) บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ถ้ากฎหมายใดมิได้บัญญัติว่าการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอที่จะต้องรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นด้วย
- (2) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมายหรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล
- (3) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำสั่งแจ้งของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้มีหน้าที่ตรวจการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และผู้ว่าราชการจังหวัด มอบหมายในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี
- (4) ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอตามกฎหมาย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่านายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และทางแพ่ง โดยมีอำนาจในการไกล่เกลี่ยคดีอาญาที่ยอมความได้และประนอมข้อพิพาททางแพ่งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 61/2 และมาตรา 61/3 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหาร

ราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534²¹ และตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ได้บัญญัติความหมายของนายอำเภอไว้ใน มาตรา 66 โดยให้นายอำเภอเป็นหัวหน้า การปกครองทั่วไปในอำเภอ และสามารถสรุปอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอที่สำคัญๆ ได้แก่²²

- (1) การปกครองท้องที่
- (2) การป้องกันภัยอันตราย และรักษาความสงบเรียบร้อยให้แก่ราษฎร
- (3) การที่เกี่ยวข้องกับคดีแพ่ง และคดีอาญา
- (4) การป้องกันโรคภัยไข้เจ็บอันเกิดแก่ราษฎร
- (5) การส่งเสริมการทำนา ค้าขาย ป่าไม้ และการคมนาคม
- (6) บำรุงการศึกษา
- (7) อื่น ๆ เช่น การดำเนินการเลือกผู้ใหญ่บ้าน กำหนด คณะกรรมการหมู่บ้าน การพิจารณา ตั้งหมู่บ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในการปกครองและพัฒนาชุมชน เป็นต้น และอำนาจหน้าที่ในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข”

ดังนั้น เมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 จะเห็น ได้ว่า อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอมีอยู่อย่างกว้างขวาง นายอำเภอเปรียบเสมือนตัวแทน รัฐบาลในการนำนโยบายของรัฐบาลและบริการต่าง ๆ ภาครัฐไปสู่ประชาชนในส่วนภูมิภาค นายอำเภอจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับทุกส่วนทั้งภาคราชการ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะประชาชน นายอำเภอจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับประชาชน ตั้งแต่เกิดจนตาย และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้ประชาชน

การขับเคลื่อนนโยบาย

คำว่า “ขับเคลื่อน” (propel) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมาย ไว้ว่า “ขับเคลื่อน ก. ผลักหรือดันให้ไปด้วยแรงดันไอน้ำหรือกังหันเป็นต้น”²³ โดยปริยาย หมายความว่า การผลักหรือดันให้เคลื่อนไหว หรือเคลื่อนที่ไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ คำว่า “นโยบาย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้กำหนด ความหมายของนโยบายไว้ว่า นโยบาย หมายถึง หลักการและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็น แนวดำเนินการ²⁴

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่านโยบายไว้เพิ่มเติม ดังนี้
Brain W. Hogwood and Lewis A.Gunn ได้ให้คำนิยามของคำว่านโยบายในฐานะต่าง ๆ
ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ นโยบายในฐานะเป้าหมายประกาศกิจกรรมของรัฐบาล ในฐานะ
เป้าหมายทั่วไปของกิจกรรมของรัฐที่พึงปรารถนา ในฐานะข้อเสนอที่เฉพาะเจาะจง
ในฐานะการตัดสินใจของรัฐบาล ในฐานะการให้อำนาจอย่างเป็นทางการในฐานะแผนงาน
ในฐานะผลผลิต ในฐานะผลลัพธ์ ในฐานะทฤษฎีและตัวแบบ และสุดท้ายในฐานะ
กระบวนการ²⁵

อมร รักษาสัตย์ ให้ความหมายของนโยบายว่า หมายถึง อุบายหรือกลเม็ดที่ผู้มีอำนาจ
หน้าที่ได้พิจารณาเห็นว่าเป็นทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายส่วนรวมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
อย่างเหมาะสมที่สุด²⁶

ประชุม รอดประเสริฐ กล่าวว่า นโยบายเป็นข้อความหรือความเข้าใจร่วมกันอย่างกว้างๆ
ที่ใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจเพื่อการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของผู้บริหารและของหน่วยงาน²⁷

วิจิตร ศรีสอาน ได้เปรียบเทียบว่านโยบายเปรียบเสมือนเข็มทิศและหางเสือในการเดินเรือ
ที่จะพาเรือไปในทิศทางที่กำหนดไว้ได้ ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องกำหนดนโยบาย
การศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน
เพื่อจะพาประเทศให้พัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการ²⁸

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า นโยบาย หมายถึง แนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการ
ดำเนินงานหรือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2558 เห็นชอบให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
ระยะ 20 ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน
โดยน่านโยบายรัฐบาล 11 ข้อ ประเด็นปฏิรูปของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ 11 ด้าน
และประเด็นปฏิรูปของสภาพัฒนาปฏิรูปแห่งชาติ 36 กิจกรรมมาใช้เป็นกรอบในการจัดทำและให้
เสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี โดยให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อใช้
เป็นกรอบการดำเนินงานในระยะที่ 2 ของรัฐบาลและกรอบการปฏิรูปในระยะที่ 3 ต่อไป
และมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ซึ่งมีเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นรองประธานกรรมการ ทำหน้าที่ในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ที่ต้องเชื่อมโยงกับกรอบการปฏิรูปทั้ง 11 ด้านตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 และนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติและกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศไทยในระยะ 20 ปี ²⁹

การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการ ดังนี้³⁰

- (1) มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ
- (2) วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านทั้งในประเทศ และต่างประเทศ โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด รวมทั้งความเสี่ยงของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลง
- (3) การให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความเป็นเจ้าของยุทธศาสตร์ชาติร่วมกัน

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคนภายในช่วงเวลาดังกล่าว โดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มี 6 ยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว และนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ³¹

ยุทธศาสตร์ชาติของต่างประเทศ

1. **มาเลเซีย** ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ 30 ปี (2534-2563) ซึ่งมีมาก่อนประเทศไทยกว่า 2 ทศวรรษ จนสามารถนำพาประเทศสู่การเป็น “ประเทศที่พัฒนาแล้ว” โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ “นำพาประเทศไปสู่สถานะประเทศรายได้สูงภายในปี 2563” (ประชากรมาเลเซีย มีรายได้/หัวเท่ากับ USD 15,000/คน/ปี) และมีแผนพัฒนาฉบับที่ 11 (2559-2563)³²
2. **บรูไน** ได้กำหนดแผนวิสัยทัศน์บรูไน 2035 (Wawasan Brunei 2035) 30 ปี (2551-2578) โดยมีเป้าหมายให้บรูไนก้าวเป็น 1 ใน 10 ของประเทศที่มี GDP สูงที่สุดในโลกภายใน 30 ปี³³
3. **ไต้หวัน** ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ 10 ปีทอง (2551-2561) โดยมีเป้าหมาย “การสร้างไต้หวันที่มีความสุข ที่ประกอบไปด้วยความเจริญรุ่งเรือง ความปรองดอง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน” การพยายามเพิ่มดัชนีแห่งความสุขของประชาชน³⁴
4. **สิงคโปร์** ได้กำหนด 7 ยุทธศาสตร์นำชาติมุ่งเศรษฐกิจดิจิทัล เชื่อมโยงประเทศสู่โลกผ่านเครือข่ายรถไฟความเร็วสูง และทำให้ประชาชนทุกกลุ่มเป็นผู้บุกเบิกกลุ่มถัดไปภายใน 10 ปี³⁵

จากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติของต่างประเทศ ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาชาติล้วนต้องใช้เวลา ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติจึงเป็นแผนระยะยาว 10 ปีขึ้นไป (10-30 ปี) ไม่ใช่ประเทศไทย แต่ประเทศอื่นก็เช่นกัน หากพิจารณาในมิติทางการเมืองแล้วยุทธศาสตร์ชาติจึงมิใช่การสืบทอดอำนาจรัฐบาล คสช. แต่อย่างใด

แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ กฎหมาย

1. กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นกรอบอย่างหนึ่งในการจัดทำนโยบายและการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลชุดต่อ ๆ ไป (มาตรา 65 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560) และมาตรา 275 ให้คณะรัฐมนตรีจัดทำมีกฎหมายตามมาตรา 65 วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ และมาตรา 142

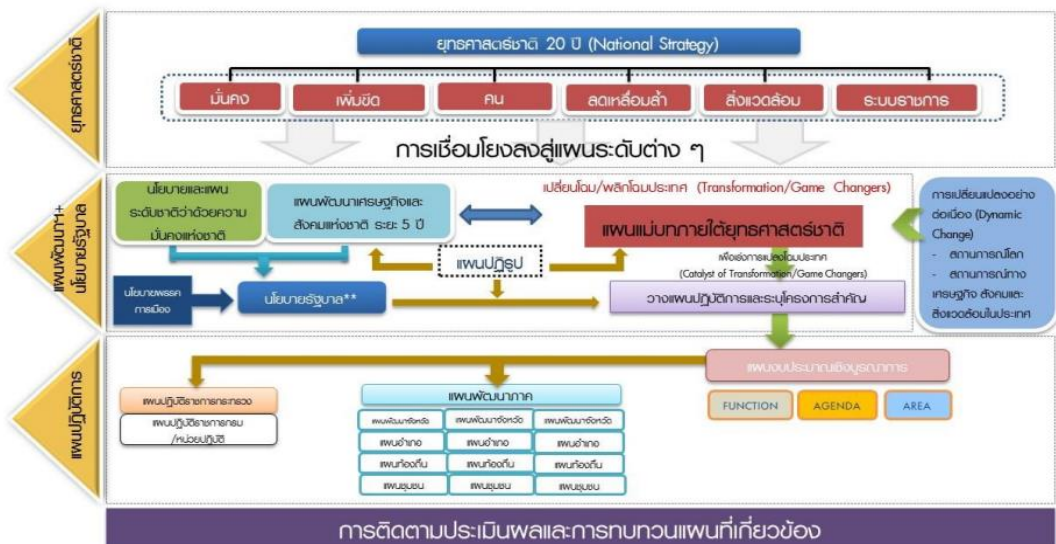
ในการเสนอร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องแสดงแหล่งที่มาและ งบประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ใน กฎหมายว่าด้วยวินัยทางการเงินการคลังของรัฐ³⁶

สำหรับ พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2560 ในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ตามบทบัญญัติ มาตรา 8 ในกระบวนการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ให้คณะกรรมการจัดให้ ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตามขั้นตอน เพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุง และมาตรา 16 ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้น คณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ รวมทั้ง มาตรา 28 ในวาระเริ่มแรก เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 275 ของรัฐธรรมนูญให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นไป ตามกำหนดเวลา

2. การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ

ตามมาตรา 10 แห่ง พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 เมื่อมีพระบรมราชโองการ ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านจัดทำ แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเสนอต่อคณะกรรมการ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี แผนแม่บทและแผนการปฏิรูปประเทศ ต้องมีความสอดคล้องกันและแผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติให้เป็นไป ตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผน แม่บท และการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เชิงบูรณาการระยะ 5 ปี และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติก็ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ³⁷ ในส่วนของรัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบาย ต่อรัฐสภา โดยยึดความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (มาตรา 162 ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560) รวมถึงใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณ ประจำปี ซึ่งเป็นแผนงบประมาณในลักษณะบูรณาการที่ครอบคลุมทั้งมิติประเด็นการ พัฒนา (Agenda) ภารกิจ (Function) และพื้นที่ (Area) และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เช่นกัน (มาตรา 5 วรรคสาม ตาม พ.ร.บ.การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560)

สำหรับการเชื่อมโยงสู่ระดับปฏิบัติ ส่วนราชการต้องนำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี มาจัดทำแผนปฏิบัติราชการและแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมทั้งใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาภาค/จังหวัด แผนอำเภอ แผนท้องถิ่น/ชุมชน โดยการขับเคลื่อนแผนในทุกระดับตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ชาติลงมาถึงระดับพื้นที่จะเน้นการสร้างสมดุลระหว่างความต้องการในระดับพื้นที่ (Bottom-Up) และทิศทางในภาพรวมของระดับประเทศ (Top-Down) โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศของทุกภาคส่วน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 65 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และ มาตรา 8 แห่ง พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560

รูปภาพที่ 1 การติดตามประเมินผลและการทบทวนแผนที่เกี่ยวข้อง

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 เห็นชอบทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) โดยแนวทางการปฏิรูปประเทศให้พิจารณาปรับปรุงรูปแบบและแนวทางการจัดทำพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มี 4 ประเด็นหลัก ดังนี้³⁸

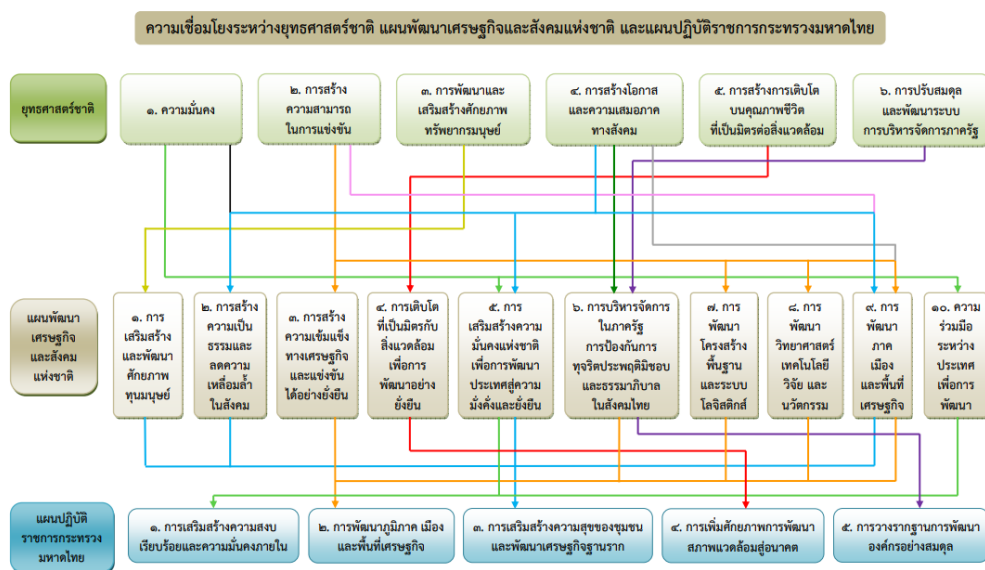
- 1) ต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และมีการแปลงยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนงาน/โครงการในช่วง 5 ปี โดยระบุแผนปฏิบัติการและกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมรวมและให้มีการประเมินผลของการดำเนินงานทุกกรอบ 1 ปี และ 5 ปี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลต่อไป

- 2) ปรับปรุงเนื้อหาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ให้สอดคล้อง และสะท้อนถึงการดำเนินงานตามนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการขับเคลื่อนไปแล้วในช่วงที่ผ่านมา
- 3) ระบुकฏโถกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะกลไกทางกฎหมายและกลไกประชารัฐที่จะช่วยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี
- 4) ในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ให้สำนักงานฯ ประสานงานกับคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติอย่างใกล้ชิดและจัดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาสังคมเพื่อให้แนวทางการพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2563 - 2565)

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) และแผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยแล้วเห็นว่าได้นำยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 ยุทธศาสตร์ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2563 - 2565)³⁹ โดยยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทยมี 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue) เพื่อแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในระดับกรมและส่วนภูมิภาค (จังหวัด/อำเภอ)

แผนที่ความเชื่อมโยง

รูปภาพที่ 2 แผนที่เชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนปฏิบัติการราชการกระทรวงมหาดไทย

ยุทธศาสตร์กรมการปกครอง พ.ศ. 2560 – 2564

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) และยุทธศาสตร์กรมการปกครอง พ.ศ. 2560 – 2564⁴⁰ ซึ่งกรมการปกครองเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย โดยได้นำยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนฯ ฉบับที่ 12 ไปเป็นแนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์กรมการปกครอง พ.ศ. 2560 – 2564 เพื่อไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในพื้นที่ส่วนภูมิภาค (จังหวัด/อำเภอ) โดยแผนยุทธศาสตร์กรมการปกครอง พ.ศ. 2560-2564 มีจำนวน 5 ประเด็นยุทธศาสตร์

แผนที่ความเชื่อมโยง

รูปภาพที่ 3 แผนที่ความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์กรมการปกครอง

จากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนฯ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 – 2564 และยุทธศาสตร์กรมการปกครอง พ.ศ. 2560 – 2564 ผู้วิจัยเห็นว่าแผนทุกระดับต้องมีการเชื่อมโยงกันกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เช่น แผนฯ ฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์กระทรวง เพื่อถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยจะต้องมีการกำหนดเป็นแผนงาน/โครงการ แผนปฏิบัติการและการพิจารณาตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อตอบสนองในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในระยะยาวต่อไป สำหรับการวางระบบการติดตามและประเมินผลกระทำการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผล มี 2 มิติ ประกอบด้วย ระดับยุทธศาสตร์ (Strategic based) ระดับกระทรวง (Function Based) และระดับพื้นที่ (Area Based)

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ

ตามมาตรา 11 แห่ง พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ให้คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปี ในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือประเทศไทยเปลี่ยนแปลง หากคณะกรรมการเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้คณะกรรมการขอความเห็นชอบ⁴¹ และเพื่อประโยชน์ในการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อสำนักงานภายในระยะเวลาและตามรายการที่กำหนด และให้สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค การดำเนินการประจำปี เสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน (มาตรา 14) และมาตรา 27 ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานเฉพาะเรื่องตามมาตรา 24 ให้ประชาชนทราบทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ⁴²

สำหรับการวางระบบการติดตามและประเมินผลกระทบบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลที่เชื่อมโยงจากระดับยุทธศาสตร์ ระดับภารกิจหรือระดับกระทรวง และระดับพื้นที่โดยเป็นการประเมินใน 2 มิติ คือ⁴³

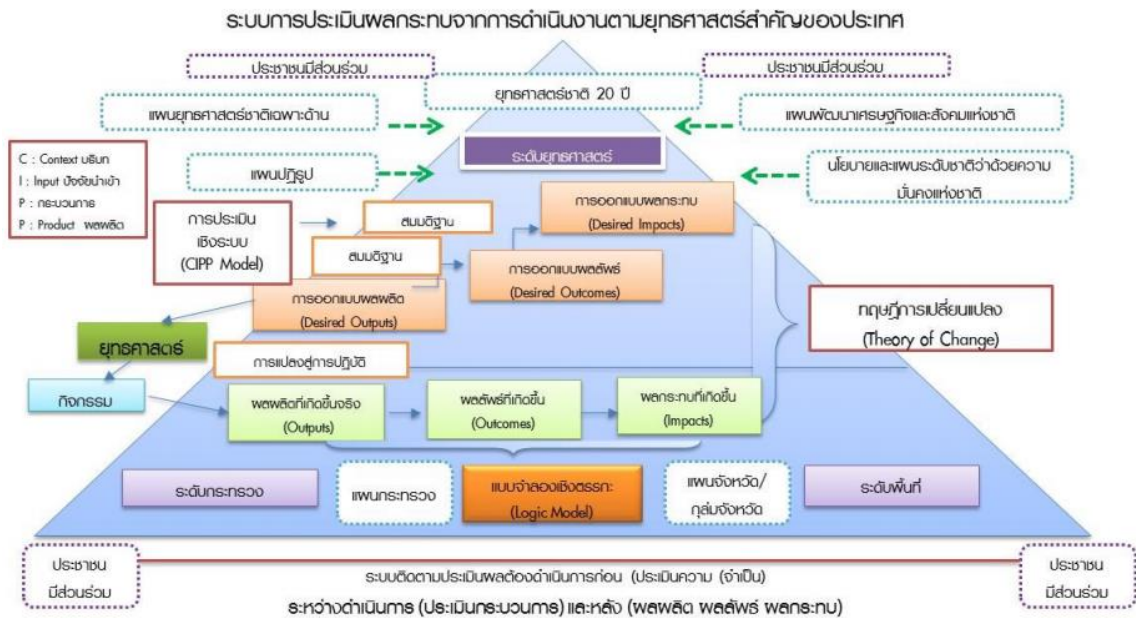
มิติที่ 1 ระดับยุทธศาสตร์ (Strategic based) ซึ่งเป็นระดับที่เป็นเป้าหมายที่คาดหวังจะพัฒนาประเทศ และเป็นจุดสูงสุด จะเป็นผลผลิตที่คาดหวัง (Desired Outputs) ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Desired Outcomes) และผลกระทบที่คาดหวัง (Desired Impacts) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จัดทำรายงานติดตามประเมินผล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เชื่อมโยงกับแผนงาน/โครงการทั้งในระดับกระทรวงและพื้นที่ และเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยการใช้ตัวชี้วัดผลผลิตร่วม (Output JKPI) ตัวชี้วัดผลลัพธ์ร่วม (Outcome JKPI) ตัวชี้วัดผลกระทบร่วม (Impact JKPI) เป็นเครื่องมือวัดผลการพัฒนาในภาพรวมของประเทศ

รูปภาพที่ 4 การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

มิติที่ 2 ระดับกระทรวง (Function Based) และระดับพื้นที่ (Area Based) เป็นข้อมูล ที่นำไปสู่การวิเคราะห์ผลกระทบในระดับยุทธศาสตร์ต่อไป มิติที่ 2 เป็นระดับปฏิบัติการที่นำ โครงการ/แผนงาน กิจกรรมและมาตรการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากการนำแนวทางการพัฒนา ของยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ เป็นการมองผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง ความสำเร็จในระดับยุทธศาสตร์จะเกิดขึ้นได้ จำเป็นต้องอาศัยความสำเร็จจากการ ดำเนินงานของโครงการ/แผนงาน กิจกรรมและมาตรการต่าง ๆ ทั้งในระดับกระทรวง (Function Based) และระดับพื้นที่ (Area-Based) ซึ่งกระทรวงร่วมกับพื้นที่จังหวัดต้อง ทำหน้าที่จัดทำรายงานติดตามประเมินผล แผนงาน/โครงการ ทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการประเมินผลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติควบคู่กับสร้างระบบตรวจสอบ ระบบติดตาม ประเมินผล (Evaluation Audit) เพื่อปรับระบบติดตามประเมินผลให้มีมาตรฐานสากล โดย สศช. มีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบ (Auditor) ระบบประเมินผล เพื่อให้ระบบการติดตามประเมินผล เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยในทุกขั้นตอนต้อง เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบ แผนงาน/โครงการ

การติดตามประเมินผล

รูปภาพที่ 5 การติดตามประเมินผล

นอกจากนี้ ต้องมีการวางระบบการติดตามประเมินผล 3 ระยะเวลา โดยการประเมินผล ก่อนเริ่มโครงการ (Ex-ante Evaluation) อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการในการประเมิน สถานการณ์และขั้นตอนการจัดเตรียมนโยบายเพื่อถ่วงดุลโครงการ เช่น ศักยภาพในการ พัฒนาพื้นที่ ต้นทุนการดำเนินงาน และการประเมินผลระหว่างดำเนินการ (On-Going Evaluation) ซึ่งเป็นการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในระยะที่กำลังดำเนินงาน เพื่อศึกษาว่าปัญหา อุปสรรค ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินงาน และการประเมินผลหลัง การดำเนินงาน (Ex-Post Evaluation) เพื่อสรุปเมื่อ สิ้นสุดแผนแล้วว่าได้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ มากน้อย เพียงใด มีผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังจากสิ้นสุดแผนเมื่อเทียบกับที่ ออกแบบไว้ในตอนเริ่มต้น

วิสัยทัศน์ประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี (พ.ศ. 2561-2564)

จังหวัดนนทบุรี กำหนดวิสัยทัศน์พัฒนาจังหวัด “จังหวัดนนทบุรี เป็นเมืองที่อยู่อาศัย คุณภาพดีและมีเศรษฐกิจสร้างสรรค์” โดยประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาจังหวัด นนทบุรี (พ.ศ. 2561-2564) มี 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้⁴⁴

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่รองรับการอยู่อาศัยของประชาชน ทุกระดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาเป็นเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้กับภาคการบริการ ภาคเกษตรกรรม ภาคพาณิชย์กรรม ภาคการลงทุนและการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมี มาตรฐานสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาให้เป็นเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาอำเภอ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) มีองค์ประกอบ ดังนี้

อำเภอปากเกร็ด ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “อำเภอปากเกร็ด เป็นเมืองน่าอยู่ มีเศรษฐกิจดี วิถีท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” โดยมีพันธกิจจำนวน 5 พันธกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาอำเภอ มี 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้⁴⁵

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่รองรับการอยู่อาศัยของประชาชนทุกระดับ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาให้เป็นเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

พื้นที่กรณีศึกษา และบริบทที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติกรณีศึกษาอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เนื่องจากเป็นพื้นที่สังคมเมืองและมีความหลากหลายของปัญหาทั้งมิติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งอำเภอปากเกร็ดมีทำเลที่ตั้งเป็นปริมณฑลติดกับกรุงเทพมหานคร และมีพื้นที่ทั้งสิ้น 89.023 ตารางกิโลเมตร หรือ 55,640 ไร่ โดยมีหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคจำนวน 9 หน่วยงาน และส่วนท้องถิ่นจำนวน 8 แห่ง (เทศบาล 2 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 2 แห่ง) มีประชากรทั้งสิ้น 248,519 คน แบ่งเป็น ชาย 115,607 คน หญิง 132,912 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 เดือน กันยายน พ.ศ. 2562) มีความหนาแน่นเฉลี่ยประมาณ 2,376.52 คน/ตารางกิโลเมตร

จากการศึกษาข้อมูลผู้วิจัยพบว่า สภาพปัญหาของอำเภอปากเกร็ดมีจำนวน 5 ปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

1. ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานและการจราจร เนื่องจากอำเภอปากเกร็ด มีการขยายตัวของหมู่บ้านจัดสรรแบบก้าวกระโดด และยังมีประชากรแฝงที่เข้ามาพักอาศัยในพื้นที่เป็นจำนวนมาก
2. ปัญหาน้ำท่วม เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มติดริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และมีถนนที่มีระดับต่ำ
3. ปัญหาภาวะน้ำเค็ม เนื่องจากมีลำคลองสายหลักและสายรอง ที่ใช้เป็นเส้นทางส่งน้ำทางการเกษตร เมื่อถึงฤดูแล้งน้ำจะน้อยทำให้การไหลเวียนหรือการดันของน้ำเค็มเข้ามาในพื้นที่ทำให้เกิดภาวะน้ำเค็มในแม่น้ำลำคลอง ไม่สามารถใช้น้ำเพื่อรดพืชผลทางการเกษตรได้
4. ปัญหาสังคม เนื่องจากเป็นชุมชนที่มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่น จึงทำให้มีธุรกิจภาคบริการต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทำให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาความแตกต่างทางความคิดของคนในชุมชน ปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นต้น
5. ปัญหาด้านขยะ มลภาวะและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีการเจริญเติบโตและการขยายตัวของหมู่บ้านจัดสรรและประชาชนที่เข้ามาพักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาขยะและมลภาวะ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรีมี 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอปากเกร็ดมี 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ซึ่งมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกันกับประเด็นยุทธศาสตร์แผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี โดยในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนทุกระดับและการ

แก้ไขปัญหาคำคัญในพื้นที่อำเภอปากเกร็ดพบว่า ยังมีปัญหาและอุปสรรค ซึ่งแม้ว่านายอำเภอจะเป็นผู้บริหารสูงสุดของอำเภอ ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แต่การทำงานยังขาดการบูรณาการ เนื่องจากส่วนราชการ ในระดับอำเภอยังยึดการทำงานแบบต่างหน่วยต่างทำโดยจะมุ่งตอบสนองนโยบายกระทรวงที่ตนสังกัด (Function Based) มากกว่าตอบสนองยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ (Area Based) และบุคลากรภาครัฐมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาประกอบกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะให้ความสำคัญกับการทำงานที่สร้างคะแนนนิยมทางการเมืองมากกว่า จึงทำให้บทบาทของนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนทุกระดับในพื้นที่ขาดความเป็นเอกภาพ

สรุป

จากการศึกษาการวิจัย เรื่อง บทบาทของนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ กรณีศึกษาอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ ผ่านการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบกึ่งโครงสร้าง และเจาะจงจากกลุ่มประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ของอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยตรง มีจำนวน 4 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี (ดร.สุจินต์ ไชยชุมศักดิ์) รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดนนทบุรี ฝ่ายทหาร (พันเอก วิรัตน์ คำวิลี) ประธานหอการค้าจังหวัดนนทบุรี (นายเรืองศักดิ์ แสงเพ็ญพราว) และ นายอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (นายสมยศ วิชากร) โดยสามารถสรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

1. บทบาทของนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ มีบทบาทอย่างมากในฐานะ นายอำเภอเปรียบเสมือนตัวแทนรัฐบาลและเป็นกลไกหลักในการบูรณาการทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล และนโยบายทุกระดับสู่การปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ เนื่องจากเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจริงในพื้นที่ รับรู้สภาพปัญหาในพื้นที่ และใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ นายอำเภอจะต้องมีภาวะผู้นำ และมีการคิดอย่างเป็นระบบ และสร้างการมีส่วนร่วมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่
2. ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด ของนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ของอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า อำเภอปากเกร็ดเป็นสังคมเมือง ที่ภาคเอกชนและประชาชนให้ความร่วมมือกับส่วนราชการน้อย ทั้งเวทีประชาคมหรือเวทีอื่น ๆ ที่ภาครัฐจัดขึ้น อีกทั้งยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาประเทศระยะยาวยังไม่เป็นผลสำเร็จในระยะสั้น ประกอบกับไม่เหมาะสมต่อสภาพปัญหาในแต่ละบริบทของพื้นที่ รวมทั้งนายอำเภอมีภารกิจที่หลากหลายจึงมุ่งแก้ไข ปัญหาเร่งด่วนประชาชนเป็นหลัก ประกอบกับฝ่ายนโยบายให้ความสำคัญกับกลไกการบริหารราชการส่วนภูมิภาค (ผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ) ยังไม่เพียงพอ ทั้งที่เป็นกลไกสำคัญที่นำนโยบายสำคัญของรัฐบาลและทุกกระทรวงไปขับเคลื่อนในพื้นที่และใกล้ชิดประชาชนระดับฐานรากมากที่สุด ทำให้ที่ผ่านมามีการสนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based) และบุคลากรของรัฐในระดับอำเภอมีจำนวน

ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งอำนาจการตัดสินใจเชิงบริหาร ส่วนใหญ่ยังขึ้นอยู่กับราชการส่วนกลาง

3. บทบาทนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญ พบว่า
 - (1) นายอำเภอควรจะเป็นนักบริหารเชิงกลยุทธ์สามารถแปลงยุทธศาสตร์ชาติและแผนทุกระดับไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จได้
 - (2) มีภาวะผู้นำในการบูรณาการนำทุกส่วนราชการ ภาคเอกชนและประชาชนโดยสามารถสร้างความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่ร่วมกันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายทุกระดับให้เกิดความมีเอกภาพและมีทิศทางเดียวกันในการทำงาน รวมทั้งไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของการใช้จ่ายงบประมาณและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้
 - (3) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยกล้าเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับเปลี่ยนองค์กรหรือพื้นที่ไปสู่สิ่งที่ดีกว่า และสามารถแปลงนโยบายทุกระดับไปสู่การปฏิบัติให้ทุกภาคส่วนเข้าใจง่าย

ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อเสนอแนะบทบาทนายอำเภอในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ระดับปฏิบัติ
 - 1.1 ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้น ภาครัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ด้านยุทธศาสตร์ชาติให้ประชาชนทราบทุกช่องทางโดยผ่านทางสื่อกระแสหลักและสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น กลุ่มไลน์ Facebook ฯลฯ
 - 1.2 ใช้กลไกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น ทุกภาคส่วนในการประชาสัมพันธ์ยุทธศาสตร์ชาติและสอดแทรกความรู้ด้านยุทธศาสตร์ชาติ ทุกเวทีสัมมนา และเวทีประชาคม เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติที่ถูกต้อง
 - 1.3 ทบทวนแผนงาน/โครงการของอำเภอ หรือแผนพัฒนาอำเภอ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์จังหวัด และแผนทุกระดับ โดยให้สอดคล้องกับบริบทของสภาพปัญหาพื้นที่ เช่น พื้นที่สังคมเมือง สังคมชนบท สังคมอุตสาหกรรม เป็นต้น
 - 1.4 จะต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ทุกระดับ

2. ระดับนโยบาย

- 2.1 ฝ่ายนโยบายและภาครัฐ จะต้องพัฒนานายอำเภอและส่วนราชการที่ปฏิบัติงานร่วมกับนายอำเภอ โดยการจัดอบรม สัมมนา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ทุกระดับ เพื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญของนายอำเภอในการกำหนดทิศทางการพัฒนาอำเภอ
- 2.2 รัฐบาลควรมอบอำนาจหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้นายอำเภอในฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลซึ่งเป็นข้อต่อสำคัญระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและมีความใกล้ชิดชิดประชาชนระดับฐานรากมากที่สุด โดยให้มีอำนาจการตัดสินใจทางบริหารในพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) เพราะนายอำเภอเป็นผู้นำนโยบายรัฐบาล และภารกิจของทุกกระทรวง ทบวง กรม ไปขับเคลื่อนให้เกิดผลสำเร็จในระดับพื้นที่ รวมทั้งต้องให้ความสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณแก้ไขปัญาและพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based) และสนับสนุนบุคลากรภาครัฐในระดับอำเภอให้เพียงพอต่อสภาพปัญหาหรือสอดคล้องตามอัตราส่วนของจำนวนประชากรในพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของรัฐบาล มีความเป็นเอกภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ผู้ศึกษาวิจัยมีความเห็น ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัย การวางแผนทาง การถ่ายทอดเป้าหมาย และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และสร้างความรับรู้ของภาคประชาชนในระดับพื้นที่อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เนื่องจากปัจจุบันคนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและขาดการมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติเป็นเรื่องที่ไกลตัวประชาชน และประชาชนส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญกับปัญหาเฉพาะหน้าหรือปัญหาเร่งด่วน เช่น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาปากท้อง จึงทำให้ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. หน่วยงานทางราชการและสถาบันการศึกษา ควรมีการศึกษาวิจัยบทบาทของนายอำเภอในเชิงลึก ในการวางแผนทางการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในมิติต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ¹ ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579). [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 13-14]. เข้าถึงได้จาก <https://spm.thaigov.go.th/FILEROOM/spm-thaigov/DRAWER004/GENERAL/DATA0000/00000362.PDF>
- ² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 17]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>
- ³ เรื่องเดียวกัน
- ⁴ แผนยุทธศาสตร์ของกรมการปกครอง (ฉบับปี พ.ศ. 2560 – 2564). [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 6-7]. เข้าถึงได้จาก https://www.dopa.go.th/info_organ/about2/topic36
- ⁵ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534. [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 2,26-29]. เข้าถึงได้จาก <http://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=640806 &ext=pdf>
- ⁶ พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 19-22]. เข้าถึงได้จาก https://multi.dopa.go.th/pab/info_organ/about8/topic34
- ⁷ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- ⁸ งามพิศ สัตย์สงวน. หลักมานุษยวิทยา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2532.
- ⁹ สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช; 2534.
- ¹⁰ ดิน ประชัญพฤทธิ. ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2538.
- ¹¹ สมใจ ลักษณะ. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา; 2542.
- ¹² สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีสังคมวิทยา : เนื้อหาและแนวทางการใช้ประโยชน์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
- ¹³ เรื่องเดียวกัน.
- ¹⁴ เรื่องเดียวกัน.

- ¹⁵ Berlo, David K. The Process of Communication. New York : Holt Rinchart and Winson; 1966.
- ¹⁶ เรื่องเดียวกัน.
- ¹⁷ เรื่องเดียวกัน.
- ¹⁸ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534. [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 28]. เข้าถึงได้จาก <http://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=640806&ext=pdf>
- ¹⁹ เรื่องเดียวกัน; หน้า 26-27.
- ²⁰ เรื่องเดียวกัน; หน้า 29.
- ²¹ เรื่องเดียวกัน; หน้า 27-29.
- ²² พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]. เข้าถึงได้จาก https://multi.dopa.go.th/pab/info_organ/about8/topic34
- ²³ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- ²⁴ เรื่องเดียวกัน.
- ²⁵ จุมพล นิมพานิช. การวิเคราะห์นโยบาย : ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช; 2549.
- ²⁶ อมร รักษาสัตย์. การพัฒนานโยบาย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์; 2522.
- ²⁷ ประชุม รอดประเสริฐ. นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์; 2544.
- ²⁸ วิจิตร ศรีส้าน. การพัฒนานโยบาย. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; เข้าถึงได้จาก https://digitallib.stou.ac.th/bitstream/handle/6625047444/1307/Wichit_PPT006.pdf?sequence=1
- ²⁹ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579). [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 7-8]. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaigov.go.th/uploads/document/22/2016/09/pdf/p1.pdf>
- ³⁰ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 3]. เข้าถึงได้จาก <http://web.krisdika.go.th/lawHeadPDF.jsp?formatFile=pdf&hID=0>
- ³¹ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579). [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 2-6]. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaigov.go.th/uploads/document/22/2016/09/pdf/p1.pdf>

- ³² สถาพร ศรีสัจจัง. แผนยุทธศาสตร์ชาติ (2). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2563]. เข้าถึงได้จาก <https://siamrath.co.th/n/15600>
- ³³ อินโฟกราฟิกแอบส่อง “ยุทธศาสตร์ชาติ” ของประเทศใกล้เคียง. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2563]. เข้าถึงได้จาก <http://164.115.61.165/national-strategy-from-nearby-countries/3266>
- ³⁴ เรื่องเดียวกัน.
- ³⁵ ดูเป็นตัวอย่าง! ‘ลิงคโพร’ โฟกัส 7 ยุทธศาสตร์ชาติ. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2563]. เข้าถึงได้จาก <https://www.voicetv.co.th/read/463791>
- ³⁶ ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579). [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 114]. เข้าถึงได้จาก <https://spm.thaigov.go.th/FILEROOM/spm-thaigov/DRAWER004/GENERAL/DATA0000/00000362.PDF>
- ³⁷ เรื่องเดียวกัน; หน้า 115.
- ³⁸ Wanchat Suwankitti, Ph.D. ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และการปฏิรูปประเทศ. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2563]. เข้าถึงได้จาก <https://planning.tu.ac.th/uploads/planning/pdf/plan/plan20.pdf>
- ³⁹ แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงมหาดไทย (พ.ศ. 2563 - 2565). [เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2563]; [หน้า 23]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ppb.moi.go.th/midev01/upload/Plan%20Moi%2063%20-%2065.pdf>
- ⁴⁰ แผนยุทธศาสตร์ของกรมการปกครอง (ฉบับปี พ.ศ. 2560 – 2564). [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 7]. เข้าถึงได้จาก https://www.dopa.go.th/info_organ/about2/topic36
- ⁴¹ พ.ร.บ.การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560. [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 4]. เข้าถึงได้จาก <http://web.krisdika.go.th/lawHeadPDF.jsp?formatFile=pdf&hID=0>
- ⁴² เรื่องเดียวกัน; หน้า 7-9.
- ⁴³ ร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579). [เข้าถึงเมื่อ 27 มกราคม 2563]; [หน้า 116-117]. เข้าถึงได้จาก <https://spm.thaigov.go.th/FILEROOM/spm-thaigov/DRAWER004/GENERAL/DATA0000/00000362.PDF>
- ⁴⁴ แผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 4 ปี (พ.ศ.2561-2564): ส่วนที่ 3 สรุปข้อมูลแผนพัฒนาจังหวัด [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2563]; [หน้า 20]. เข้าถึงได้จาก <http://nonhaburi.go.th/33117.html>
- ⁴⁵ เอกสารบรรยายสรุปอำเภอปากเกร็ด ประจำปีงบประมาณ 2562, ที่ทำการปกครองอำเภอปากเกร็ด; วันที่ 1 ตุลาคม 2562; 2562.

ประวัติผู้ศึกษาวิจัย

ชื่อ -ชื่อสกุล	นายสิทธิพร คงหอม
วัน เดือน ปีเกิด	9 เมษายน 2518
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2542 ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2557 ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2550 ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2561 หลักสูตรนายอำเภอ รุ่นที่ 75 วิทยาลัยการปกครอง กรมการปกครอง พ.ศ. 2561 หลักสูตรผู้บังคับกองร้อยอาสารักษาดินแดน รุ่นที่ 50 โรงเรียนการกำลังสำรอง ศูนย์การกำลังสำรอง

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2544 - 2546	ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง 3) อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2546 - 2547	ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครอง 4) อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
พ.ศ. 2547 - 2553	เจ้าพนักงานปกครอง 4 ส่วนปฏิบัติการพิเศษ สำนักอำนวยการกองอาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง
พ.ศ. 2553 - 2555	ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายทะเบียนและบัตร อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม ช่วยราชการที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรสงคราม
พ.ศ. 2555 - 2556	ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ) ที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรสงคราม ช่วยราชการกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พ.ศ. 2556 - 2556	ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ) ที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรสงคราม ช่วยราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. 2556 -2558	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ ส่วนรักษาความสงบเรียบร้อย 3 สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง

- พ.ศ. 2558 - 2560 เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
ส่วนรักษาความสงบเรียบร้อย 3
สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง
ช่วยราชการสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- พ.ศ. 2560 - 2560 ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ)
อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
- พ.ศ. 2560 - 2562 ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ)
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
ช่วยราชการสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- พ.ศ. 2562 - 2563 เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ ส่วนส่งกำลังบำรุง
สำนักอำนวยการกองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย กรมการปกครอง

ตำแหน่งปัจจุบัน

- พ.ศ. 2563 - ปัจจุบัน ผู้อำนวยการส่วนกำลังพล
สำนักอำนวยการกองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย กรมการปกครอง